

Onbekende Nederlandse poko LJA gevonden

(Door Jan L. Verhoeven; uit: *Perfinpost* nr. 116, januari 2016)

Ik had de ½ cent type Vürtheim catalogus nummer 50 met perfin LJA al wat langer in mijn bezit, maar ik wist er verder niets van. Hij was nog nooit gemeld, ik wist niet wie de gebruiker zou kunnen zijn en het stempel gaf de plaats van gebruik ook niet prijs. Wel vroeg ik me af of het een poko zou zijn, gezien de recht afgesneden korte zijden van de zegel. Maar hij zou ook door een andere machine kunnen zijn gesneden. Of uit een postzegelautomaat, die de zegels ook recht afsneden, maar hebben nooit zegels van een ½ cent afgegeven en die vielen dus als mogelijkheid af.

Met een Koninklijk Besluit van 6 juni 1911 werd bekend gemaakt (in Staatsblad No.142) dat aan het publiek de frankeerzegels van ½ tot en met 50 cent ook in rollen van 500 of 1000 stuks konden worden verstrekt.

Deze konden worden gebruikt in "in de handel zijnde postzegel plakmachines". Daaronder vielen dus ook POKO ¹⁾ machines.

Het zou kunnen dat het een buitenlandse perfin in een Nederlands zegel is, maar onderzoek in buitenlandse perfin catalogi leverde ook niets op.

Uit contact met William Baekers en Nolco Oosterhagen bleek dat ze allebei een 3 cent bontkaag met dezelfde perfin hadden gevonden. Beide zegels hebben een duidelijk stempel Bloemendaal.

Het rechter zegel toont vrijwel geen versnijding van de korte zijden van de zegel, terwijl het linker zegel een goed beeld van versnijding heeft en ook juist een typische poko versnijding.

Een artikeltje in het dagblad *De Telegraaf* van 7 mei 1911 over de tentoonstelling I.T.K.A. ²⁾ was de ontbrekende schakel.

Op de ITKA tentoonstelling had de N.V. D. de Clercq's Bureau voor technisch Nieuws kennelijk een stand waar de POKO machine werd gedemonstreerd.

En in Bloemendaal was dus een vertegenwoordiger van POKO machines gevestigd ³⁾ en we kunnen aannemen dat deze firma de poko LJA gebruikte.

De letters en de combinatie van letters van poko's hebben over het algemeen een betekenis van bijvoorbeeld de naam van het bedrijf en de plaats van vestiging (bijvoorbeeld NBA staat voor de Nederlandsche Bank te Amsterdam). Voor de firma de Clercq zou ik dan verwachten DCB of CBB of iets dergelijks, van UA is de lettercombinatie onduidelijk.

Bij nader onderzoek is gebleken dat de familie de Clercq een uitgebreid familie archief beheert.

Vragen in die richting over o.a. de betekenis van de letters LJA zijn vooralsnog zonder resultaat.

Ik dank Nolco Oosterhagen en William Baekers voor het toezenden van de scans en William voor zijn
speurwerk naar nadere informatie.

- 1) Ik gebruik hoofdletters POKO voor het aanduiden van de machine, omdat bovenop deze machine
"POKO" staat aangegeven en kleine letters poko voor overige beschrijvingen.
- 2) Postzak nr. 146, Is de eerste Nederlandse poko nu ontdekt?, door Jan L. Verhoeven.
- 3) In Perfinpost 20, blz. 18,19 en 20 meldt R.J. Hammink ook nog het bestaan van een tweede
importeur van POKO machines: D. van Sijn & Zn. te Rotterdam.

Advertentie uit Algemeen Handelsblad van 13 december 1919 (zonder verder commentaar).

